

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

110. De perturbationibus passionum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

inordinatos cohibere, insurgentibus ob-
sistere, contra eisdem pugnare, eisdem
perfectè mortificare.

In Vir. Pat. p. 2.
Abbas Abra-
ham ostendit,
passiones vive-
re, sed à sanctis
Viris quodam-
modo religari.

Ita certè. In Viris Patrum dicebat qui-
dam de quodam sene, qui fuerat quin-
quaginta annos neque panem comedens,
neque aquam bibens, & dicebat, quia ex-
tinxit fornicationem, & avaritiam, & va-
nam gloriam. At verò Abbas Abraham
audiens, quòd hæc dixisset, venit ad eum,
& dixisset ei: Tu dixisti hunc sermonem?
Et ille respondit: Etiam. Et dicit ei Ab-
bas Abraham: Ecce intras in cellam tuam:
& invenis super mattam tuam mulierem,
potes non cogitare, quia mulier est? Et
dixit: Non, sed repugno cogitationi meæ,
ut non tangam mulierem illam. Dicit ei
Abbas Abraham: Ecce igitur non interfe-
cisti cogitationem, quia vivit passio ista,
sed alligata est. Iterum si ambulas in via,
& vides lapides, & testas vasorum, &
inter ipsas jacet aurum, potes mente tua
aurum, quod videres, velut lapides re-
putares? Et respondit: Non, sed resisto
cogitationi meæ, ne colligam illud. Et
dixit ei Abbas Abraham: Ecce ergo vivit
passio, sed alligata est. Et dicit ei iterum
Abbas Abraham: Si audieris de duobus
fratribus, quia unus diligit te, & bona de
te loquitur, alius autem odit te, & detra-
hit tibi, & veniant ad te, utrunque & quali-
ter suscipies? Et dixit: Non, sed extorqueo
animo meo, ut similiter beneficiam ei,
qui me odit, sicut illi, qui me diligit. Et
dicit ei Abbas Abraham: Vivunt ergo pas-
siones, sed tantummodò à sanctis viris
quodammodò religantur.

A batum, agitatùmque à ventis propria-
rum passionum, nunquam nisi in suis mo-
tibus quiescit.

Pulchrè, ac eleganter ille Parthen. Ma-
rianæ lib. 1.

Quatuor adversis miscentur ut aquora
ventis,

Eoo, Zephyro, Libyco, gelidòque Aquilone,
Sic totidem nostras ingenti turbine mentes
Subverti furis, pectusque in pralia mitti.
Spes leviat erectos, metus alto à vertice flu-
ctus

Dejicit, hinc animum pulsat furibunda vo-
luptas,

Inde dolor, fluctus ceu fluctibus altum
Clamorem ingeminat, piceis abscondita
nimbus.

Nec radios fundit ratio, nec vela gubernat.
In quantum tribulationem deveni, dice-

bat ille, & in quos fluctus tristitia, in qua
nunc sum, qui jucundus eram, & dilectus in
potestaste mea!

Impij (Interlin semper irati, ac turbati)
quasi mare fervens. Hebr. Velut mare tempe-
state agitatum, quòd quiescere non potest, sed
redundant fluctus ejus. Septuag. Impij autem
semper fluctuabunt, nunc spes, nunc timore, Septuag.
nunc odio, nunc amore.

Et ecce quatuor venti pugnabant in mari Ric. de S. Vict.
magno, & quatuor bestia grandes ascendebant lib. 3. de cruciat.

D de mari. Ubi Richard. Quid per mare, nisi inter hominis
cor instabile? quid per vètos nisi animi pas-
siones? Quid per bestias, nisi bestiales mo-
tus, & irrationabiles impetus designan-
tur? Quatuor venti, quatuor præcipue
passiones, quæ dum agitantur in mari cor-
dis, nunc bestiam unam, nunc alteram
excitant, nunc lænam insolentia, ac ira-
cundia, nunc ursum luxurie, nunc par-
dum hypocrisis, & fraudulentia, nunc
bestiam, quæ decem cornua habet, hoc
est, præceptorum ipsorum omnium trans-
gressionem. O bestia in mari magno!
Quis imperet hisce ventis? Quis
feras edomet? Et ecce, inquit, evulsa
sunt ala ejus, & supra pedes quasi homo stetit,
& cor hominis datum est ei. Quidnam est
evellere alas, nisi mortificare passiones?
Tunc mare quiescit, bestia silent, venti
non essant. Surgens (imperio rationis)
imperavit ventis, & mari, & facta est tran-
quillitas

Parthen. Mar.

1. Macc. 6.

Isa. 57. 20.

Dan. 7.

Ric. de S. Vict.

lib. 3. de cruciat.

Passiones venti

sunt cor exa-

gitanes.

De perturbationibus passio-
num.

PUNCTUM CX.

Matth. 2.

Et ecce motus magnus factus est in mari.
Est hic mysticè motus passionum in
mari cordis humani, & præcipue pecca-
toris, qui semper ceu mare ferum, ac tur-
Speranza Scripturae selecta.

St quillitas

quillitas magna. Sed si passiones non sunt A
fracta, o tempestatem!

D. Ambr. in
Apolog. David
Psal. 106.

Ambros. Magnam faciunt tempesta-
tem multitudines cupiditatum, & veluti
in quodam freto corporis navigantem
animum hinc, atque inde perturbant.
Ascendunt usque ad calos, per spem inanem,
descendunt usque ad abyssos, per desperatio-
nem. Anima eorum in malis abscebat.

Jonas.

Inanis passione timoris Jonas fugiens
à facie Domini mari se committit, navim-
que conscendit, quò propriam existima-
tionem non amittat, & ecce mare eam
incipit tempestatem commovere foris.
quam ipse miser patiebatur intus. Heu
qui fluctus feci maris! Pelagus operuit ca-
put meum, ad extrema montium descendi. Et
quoniam non regulatus erat timor, dum
Dei offensam, ac inobedientiam timen-
dam non timebat, omnia in eum com-
movit Deus: Ecce (inquit Greg. in Mo-
ralibus) Jonam fugitivum Dei tempe-
stas invenit, fors ligat, mare suscipit, bel-
lua includit: & quia Authoris voci obe-
dire renititur, ad locum, quo missus fue-
rat, suo carcere reus portatur. Et mare i-
bat, (Interlin. ad nutum Dei persequens
fugitivum) & intumescebat super ois. Gloss.

Jonas duplici
tempestatio
agitabatur.

Greg. 6.
Mor. 12.

Gloss.
Interl.

Hebr.

Ostendens ultionem Creatoris non pos-
se diffire: Et navis periclitabatur conteri.
Hebr. Et navis cogitabat conteri. quasi dicat
sensatam quodammodò se faciebat: pi-
scis, venti, omnia contra eam consurgunt,
quo deposito inani timore sonam Dei ti-
morem conciperet, & ad tranquillitatem
internam perveniret. Sic ubi seipsum re-
gnavit, Stetit mare à furore suo.

Reg. 20.

Quàm tempestuosum mare cor Regis
Saul, ex passione odii, quo David prose-
quebatur. Rex exercitum in eum movet,
ad mortem persequitur, infelicitor secum
agiarbitratur, si æmulus vivat, eoque
devenit insanix, ut Jonatham filium re-
gni successorem, quia pro David loquu-
tus est, penè trans verberarit. Quid eum
vis occidere, cui regnum vis stabilire?
Mare turbatum est servus suarum passio-
num aliis imperabat, sibi ipsi non impe-
rabat.

Proverb. 6.

Melior est patiens viro forti, & qui domi-

natur animo suo, expugnatore urbium. For-
tior quidem David, dum à corde Saul ab-
stinuit, inquit Chryl. quàm cum Gigan-
tem prostravit, quia tunc seipsum victo-
rem Gigantis vicit.

Ut sunt aliqui impotentes iræ! ut se-
iplos cohibere nequeunt! Sed quid dico,
nequeunt? Nolunt certe nolunt. Sub te erit
appetitus tuus, & tu dominaberis illius. Chal.
In manum tuam tradidi potestatem concupi-
scentia tua, & tu dominare ei, si ve ad bo-
num si ve ad malum. Melius dici non po-
test, si ve ad malum quasi dicat, passiones
malæ non sunt, utere eis, impera eis, &
erunt bonæ. Et tu dominaberis illius; hoc
est, dominari potes: talis est vis, & impe-
rium voluntatis.

Sententia cujusdam Sancti: Quicquid
toto corde, tota intentione, toto dehe-
rio vis, id est certissimè. Vis toto corde,
& efficaciter mansuetudinem? mansue-
tus es: castitatem? casti ses. D. August.
Quid est, quodd imperat animus, ut mo-
veatur manus, & tanta est facilitas, ut
vix à servitio discernatur imperium? Im-
perat animus, ut velit animus; nec alter
est, nec facis tamen unde hoc monstrum?
Concludit: Sed non ex toto vult. Gratiam
presupponit.

Ideò de sua matre: Noverat hæc non
resistere irato viro, nedum factis, sed ne
verbis quidem, Hæc ex toto volebat.

Humiliatus sum, & filius à bonis. Ubi O-
rigen. Vel à bonis, inquit; quia cum frater
amarulento est animo contra me, etiam
bona verba fiteo, ne vel illi ignem suæ
perditionis inflammem.

Præstantissimum iræ remedium. Ca-
ve, ne loquaris contra Jacob quicquam durius.
Hebr. Carere tibi, ne durius loquaris quic-
quam contra Jacob à bono usque ad malum.
E Quid? non intelligo. Ne malum loque-
retur; quod justus est, rectè sanè: sed nec
etiam bonum? Nihil omnino, dicere ei
debit, quia erat iratus Esau.

Ecce rideo in opprobriis, in memetipso sci-
licet, & non loquar, nec respondebo convitiis
vestris. Sic damus locum iræ, nec susci-
piamus furorem, qui dum suscitatus est,
heu quicquid suggerit, inquit Gregor.
rectum

Gen. 4.
Chal.

Passiones nulla
malæ, si rectè
utaris.

Homo id omne
est quicquid
serio cupit.

Aug. 8.
Confess. 9.
Animo manus
facilior, quàm
animus ob-
temperat. Cur?

9. Conf. 9.

Psal. 38.

Iræ tam nec bo-
nis verbis ap-
pella.

Gen. 31.

Hebr.
Iræ præstant
remedium.

Iob. 19.

Saul impotens
ira.

1. Reg. 24.
Chryf. hom. de
Davide, &
Saul, tom. 1.
David stre-
nuus domi-
tura,

rectum putat. Patet in Rege Saul, qui ex
suggestione furoris rectum putavit vel
propriam innocentem filium occidere,
verè impotens ira.

At non sic David, qui tam rectè nove-
rat propriæ resistere passioni. Irritabant
illi: *Ecce dies, de qua loquutus est Dominus
ad te, ego tradam tibi inimicum tuum, ut fa-
cias ei, sicut placuerit in oculis tuis.* Ubi egre-
giè suo more Chrysostr. oblatam ultro
occasionem, vimque tentationis hujus
perpendit. Vidisti, ait, tenta retia, vidisti
venatim insidiantē, vidisti venatorē erectū,
vidisti omnes adhortantes, ut ense in
hostis pectus immergeret? Nuac mihi
specta philosophicam animi moderatio-
nem, specta luctam, victoriam, coro-
nam. Spelunca illa campus erat, luctatus
est David, pugilem egit iracundiam, Saul
certaminis materiam, agonizhetes Deus.
Quin potius non ipsi modò adversus se-
ipsum erat prælium, sed adversus com-
mitones: etenim si voluisset parcere
Sauli, consentaneum erat, ut illos metue-
ret, ne ipsum trucidarent in spelunca.
Probabile est enim ipsos dixisse: Errones,
exulesque facti sumus domo, patria, cæ-
terisque omnibus excussi, & omnium
difficultatum tuarum consortes sumus:
& tu horum auctorem, in manus tradi-
tum cogitas dimittere ne nobis unquam
liceat respirare? Si tuam salutem negli-
gis, nostræ vitæ parcas, &c. Verum ni-
hil horum justus ille apud se perpende-
bat: unum spectabat, quomodo posset
redimiri tolerantiæ corona. Allegant rus-
sum milites divinam auctoritatem:
Deus, inquiunt, illum tradidit, quò
promptius iret ad homicidium. Non e-
nim, inquiunt, vicem tuam ulciseris,
Deo subservis, ejus minister es, istius
sententiam comprobas. Sed quò magis
hæc illi dicebant, eò magis hic pepercit
hosti: intelligebat enim, quòd Deus id eò
traderat eum, ut ipsi majores occasio-
nes probandæ virtutis suppeditaret. Ait
ergo: Rex est, qui præsentiam in nos su-
scipit. Christus Domini est, non ab hu-
mano honore, sed à cælesti judicio sum-
pto honorifico testimonio. Contemnis

A conservum tuum? sed reverere Domi-
num: aspernaris electum? metue eum,
qui elegit, &c. Non pepercit tantum, sed
& exultationem pro eo composuit: nec
permisit, ut alii occiderent; sed perinde
ac si aliquid depositum suæ fidei creditum
accepisset, pro quo rationem esset reddi-
turus, non attingit, alios coercuit, satel-
les optimus, & corporis custos pro hoste
factus.

B Et homin. sequenti, cui titulus, Quòd
David magnificentius trophæum exerce-
rit pariendo Sauli, quàm prostrato Goli-
athi: Egressus est, ait, David liberis dein-
ceps oculis cælum intuens, ac tum tem-
poris magis exultans, quàm cum Goliath
dejecisset, & Barbari caput ampuisset:
siquidem hæc magnificentior erat victo-
ria, hæc magnificentiora spolia, hæc præ-
da illustrior, hoc gloriosius trophæum:

C rediit enim non Barbari illius caput ge-
stans sed animi commotionem mortifica-
tam, sed iram enervatam. Neque hæc
spolia reposuit Jerosolymæ, sed in cælo,
inque superna illa civitate. Nunc haud-
quaquam in choris obviam veniebant
fovine excipientes illum cum laudibus,
sed angelicus populus è sublimi applau-
debat admirans ejus philosophiam, &
humanitatem. Egressus est è spelunca

David illu-
strior redijt
non occiso Saul
lo, quàm à tru-
cidato gigante.

Dan. 3.

D tanta cum gloria, cum qua tres pueri e-
gressi sunt è camino ardente: nam quem
admodum illos non excussit ignis: ita hic
non conflagravit iræ incendio. Et illis
quidem foris nihil ignis, in quo versa-
bantur, nocuit: hic verò cum intus habe-
ret carbones accensos, cum foris videret
Diabolum caminum incendente, id è
variis modis ab inimici conspectu, ab ex-
hortatione militū, à facilitate perficendi
eodem, à solitudine eorum, qui Sauli
possent auxiliari, à præteritorum memo-
ria, à futurorum periculorum metu: si-
quidem hæc & firmamentis, & stipulis, ac
cæteris omnibus, quibus caminus ille Ba-
bylonius incendebatur, lucidiorem exci-
tabant flammam: tamen non exarsit Da-
vid, neque ullo pacto sic fuit affectus,
quemadmodum consentaneum erat ho-
minem affici tot modis irritatum, sed
exivit purus, &c.

Et quàm illi
tres pueri à ca-
mino ignis.

Sf 2 Noverat,

Pfal. 56. Hosti parcens. Inurea dignus. D. Hieron. Vatabl. Alij. Titelm.

Noverat, quod qui parcat hostibus, dignus est coronari. *Pfal. 56. pro titulo habet: Ne disperdas. David in tituli inscriptione, cum fugeret a facie Saul in spelunca. D. Hieron. Victori, ut non disperdas David. Vatabl. Ne perdas insignem aureolam Davidis. Alii: Ne corrumpas tituli inscriptionem. Sermo est ad hortatorem vindictæ: Ne mihi coronam, inquit, quam parcendo, ac quiro, dum non parco, subripias. Ne, quæso, hanc insignem aureolam tollas. victoriâ hanc mihi, non invidias.*

Chryf. ho. sup.

Cæterum ne dicas, id non fuisse philosophiam, sed stuporem, considera quàm vehementer exasperatus sibi temperavit siquidem quod iracundiæ fluctus in animo illius intumuerint, multaque cogitationum jactatio concitata fuerit, sed eam tempestatem refrænarit timore Dei, animosque represserit, ex iis, quæ facta sunt, perspicere licet. *Surrexit, inquit, et abstulit oram chlamydis Saulis clanculum. Vides, quanta ita tempestas coorta fuerit? At non processit ulterius, neque fecit naufragium, eod quod gubernatrix illicô sentiens periculum, videlicet pia ratio, tempestatem vertit in tranquillitatem. Percussit enim, inquit, David cor ipsius, ac velut equum subsilentem, ac ferocientem revocavit iram.*

Provi. rb. 6.

Hic, hic verè fortis. *Melior est patiens viro forti, et qui dominatur animo suo, expugnatore urbium. Quàm verè sacer ille Va-*

Boer. de Consol. lib. 3. metr. 5.

Quis se vult esse potentem, Animos domet ille feroces, Nec victa libidine colla Fœdis submittat habenis: Etenim licet Indica longè Tellus tua jura tremiscent, Et seruiat ultima Thules: Tamen iras pellere curas, Miserasque figurare querelas Non posse, potentia non est.

Sen. li. de ira, ca. 35. Aristot. 4. Ethic. 3. Animo pusillo est, qui verbi duriusculi impatiens.

Hinc moralis ille: Senex, aut infirmus corporis est, qui cum ambulare vult, currit: sic infirmus animi est, loqui solum velle, & mox irasci. Quo sensu Philosophus dixit in Ethic. Sicut debilis stomachi est, cibum duriores non posse concoquere:

ita pusilli animi est, verbum duriusculum non posse sustinere. Ut sustinuit David, ut fortis, ut magnanimus? Verè Rex.

Quærit Augustin. cur nulli alii ex tot, tantisque Regibus in genealogia Salvatoris, Regis titulus tribuatur, præterquam uni David. Iesse autem genuit David Regem: David autem Rex genuit Salomonem. Annon Rex Salomon? Annon Reges tot alii? Utrique, sed hic præcipua ratione Rex, inquit Aug. qui non hæreditaria successione, sed propria virtute, ac merito regnum sibi comparaverit. Quid ipse Saul sensisse videretur, dum perfecta virtute David, quâ sibi ipsi valuit imparare & se semetipsum regere, Et nunc scio, inquit, quod certissime regnaturus sis. q. d. Hæc tui animi virtus est imperio digna. Fateor, fateor, eum, qui sibi imperare noxit, dignum esse, qui & aliis imperet: Certissime regnaturus es.

C.

Hinc in sui omnes, subdit Chrysof. non jam ut homini, sed ut Angelo parebant, visâ nimirum humanitate in eum, à quo ipse tam inhumaniter exceptus est.

Quàm benè ut Angelo! Angelicum quippe vultum præsefererat. Sic alias Techuitis: *Sicut Angelus Domini, sic est Dominus meus Rex, ut nec benedictione, nec maledictione morietur. Et Rex ille Achis: Iratus damonius similis.*

D.

Scio, quia es tu sicut Angelus Dei. O quàm econtra irascens non angelicum, sed diabolicum vultum præsefert! De inimicis *Psal. 17. meis iracundis, antonomasticè, Dæmonibus. Hinc ira est veluti malorum, scele- rumque omnium periphra- sis. Si fuerit iratus, dixit verè David, scito quia completa est malitia ejus. Et Eccl. Ira in sinu stultorum Eccl. 7. requiescit. Chald. Ira in sinu stultorum quiescit, quoad perire faciat eos.*

E.

Quid miraris? Audi, si inter fratres subintret iracundia, quid mali non efficit? Heu! heu! Quid hæc iracundiæ flamma non comburit? Ira Græcè, *Flamma.* Ut eam pertimuit Jacob, ne filios, nedum frumenta combureret! Filii, inquit, *ne irascimini in via. Nihil aliud? Hoc solum, quasi dicat. Si irascimini, nec unus revertetur.*

Pater in Gen. Iratus est Cain vehementer. Gen. 4. Mox.

August.

Matth. 1.

David sua virtute rex.

1. Reg. 24.

D. Chrysof.

David angeli similis visus.

2. Reg. 14.

2. Reg. 29.

2. Reg. 10.

Eccl. 7.

Psal. 17.

Chald.

Græcè.

Gen. 45.

Gen. 4.

Iratius nec pa-
ventibus defert,
nec fratribus
parit.
Gen. 49.

Iratius ab insa-
nonomissi tem-
poris differt.
Eph. 4. 26.
Ios. 10.

Ira morbus
gravissimus.

Symmac.
Aquila.
Hebr.
Vatabl.
Vultum hu-
manum mirè
ac varè trans-
format.
Philo. l. 2.
Allegor.
Adversus ira-
pectus arma-
tum offibus.
Exod. 28.

Iob. 36.

1. Reg. 19.

Mox fratrem è medio sustulit. Iratus fra-
tri parceret? Absit: nec patri ignoscit.

Simeon, & Levi, fratres, vasa iniquitatis
bellantia. In consilio eorum non veniat anima
mea. Quid Pater fugis à filiis, filios perti-
mescis? Immo, Quia in furore suo occiderunt
virum. q. d. Irati & me occiderent.

Non enim distinguit iratus, nec alia
passio à se ipso hominem alienat magis.
Hinc Philosophus: Iratus ab infano tem-
pore dun taxat differt. Et alius: Ira est fu-
ror brevis. Hinc Apostol. *Sol non occidat*
super iracundiam vestram. Ubi moraliter
Patres per Solem intelligunt rationem,
hoc est, Sol rationis non occidat, non ob-
scuretur ab iracundia vestra: vel juxta
Theophylactum, ut tempore Josue, Sol
rationis non antè occumbat, quàm hos-
tes, motus irascibilis, expugnentur.

O morbum iracundiæ! ô quàm gravis
est, Fratres! Is morbus est gravissimus,
inquit Hippocrates, qui faciem ægro-
tantis quàm maximè mutat in divinum.
Quid ais, ô David, de hoc morbo? *Con-*
turbatus est in ira oculus meus, anima mea,
& venter meus. Symmac. *Languit oculus*
meus. Aquila: *Squalluit.* & *æstuavit.* Hie-
rom. *Calligavit.* Hebr. *Thæa corrosus est,*
& depastus. Vatabl. *Vetusta facta est facies mea.*

O mutationes!
Cohibenda itaque ira est, ac imperio
rationis sedanda. Philosophi collocant
iram in pectore: & ideò, inquit Philo, ne
disrumpat, naturam præmunitæ partem
dentis ac fortibus ossibus. Præterea quæ-
libet in suo rationali, & pectore, Aaronis
iustar, Veritatem, & Doctrinam gestare
debere, ut nimirum non sinat iram effe-
ri absque iudicio, doctrinâ, & veritate.
Hi certè non futunt, non turbantur, sed
ceu mare pacatum tranquillè sunt, Eliùs-
que præceptioni parent, qui ait: *Non te*
ergo superet ira. Et hi lænæ alas evulse-
runt.

Non sic alii, quibus alia dominantur
passiones. Heu futis incessi feror! dice-
bat misera illa à suis effrenatissimis pas-
sionibus agitata.

Annon & ille Annon furebat, dum
propria sororis adeò turpi insaniebat a-

A more, ut propter amorem ejus agrotaret?

Quenam furæ agitabant miserinos
illos senes, qui sub ea canitie nive tan-
tam luxuriæ flammam nutriebant, ut Scri-
ptura intensissimum illum amorem, dolo-
rem vocet? At ex his passionibus, ad quas
alias miseri passiones devenerunt? Ille ad
immane odium, hic ad animi amatorem:
Sub schimo, & sub pruno, arboribus amaris-
simis, ac pungentibus. O fluctus feri maris
despumantes suas confusiones. Hic est urfus
ex mari: Sequitur pardus.

At ambitiosi quibusnam undarum cur-
is agitantur? Chrysoft. Ut sævi quidam
venti in tràquillum mare delati totum ab-
imo subruunt, sic & ambitio omnia sub-
vertit. De Absalone: *Cum accederet ad eum*
homo (additum ex Hebr. & incurvabat se
illi) ut salutarer eum, extendebat manum
sua, & apprehendens osculabatur eum, &
sollicitabat. Hebr. *& surabatur corda viro-*
rum Israel. O perverfam, ô sacrilegam
ambitionem! Corda, quæ Deus sibi po-
stular, tu furaris?

Dic ut sedeant hi duo filij mei, unus ad dex-
teram tuam, & unus ad sinistram in regno
tuo; ut videlicet in filiis & ipsa possim im-
perare. Honoris appetentia, error hære-
ditarius. Ambr. Ambit, ait Maldonatus
(etsi venialiter) veluti morituri hominis
hæreditatem, & aviditate foeminea, præ-
sentia cupit, immemor futurorum.

Nonne & mulieres impetrandæ avi-
dæ? O quantum! Primæ meminertis, de
qua Moyses Barcepha. Quæres, inquit,
cur Eva non vocarit Adamum, ut is prior
ederet? Nimirum transformati ipsa prior
cupiebat in Deum, virum que suum Divi-
nitare antevenire, qui se humanitate præ-
cesserat ut hac administrationem rerum
præ illo, atque imperium obtineret. Exi-
stimabat enim, simul atque gustaret, à ve-
stigio in Deam se formatam iri pro-
fallacis serpentis consilio.

Athalia quid? Nonne ut sola impera-
ret, omne semen regium interfecit, quæ
potuit?

Modò imperet, (ajebat & illa apud Ta-
citurum) matrem occidat. Propriis verbis:
Occidat, dum imperet.

Dan. 13.

Chryf. ho. 43.
ad pop. Antioch
2. Reg. 15.
Ambitio om-
nia subvert-
it.

Hebr.

Matth. 20.

D. Ambros.
Maldon.

Moy. Barcep.
l. 1. de Parad.
p. 1. c. 28.

Ambitio fecit,
quod Eva prior
de fructu veti-
to comedit.

4. Reg. 11.

Chartus. ibid.
Cor. Ann. 14.

Sf 3; Quid.

Gen. 25.
Grac.

Ambros. de
Isa. c. 4.

Aug. 16. de
Civ. 35.

Schol. apud
Sym.

Ambrosius
Esau, vel in
utero matris.

Hugo Card.
ibid.

1. Cor. 13.
Gracè.

Ambitio Inos
bifrontes facit.

Esther. 6.
Ambitiosus
in somnis.

Job. 2. 6.
Greg. ibid.
Bern. l. 1. de
Consid.

Matth. 4.
Ambitio ut
dominetur, an-
te servit.

Corn. Tacit.
hist. 1.

Ambitiosus in
medio laqueo-
rum ambulat.

Quid, quid vel utero Esau primatum ambiebat? Collidebantur in utero eius parvuli. Gracè, *ixierunt, saltabant, seu valde exultabant*. Sic Ambros. Et August. gestiebant, ut scilicet ad primatum se extenderent Schol. apud Symmach. *colluctabantur. Rasas, Hebr. confringebantur*, ut ille sibi indebitum, hic sibi debitum, vim repellens, vendicaret. O quor in aulis, ne dicam in Ecclesiâ cum Hugone, exultant. **B**

Charitas non est ambitiosa. Gracè: *Non se mutat in varias formas.* Sic Basilius. Quasi idem sit ambitio, & mille induere formas. O aulicos, quos non aulicos, sed bifrontes Janos possumus appellare!

Quis aulicorum referat passiones? Pauper, infelixque Aman, dormientibus aliis, vigilabat. Sic nocte illa, dum Assuerus vigilia vexaretur: *Quis est, inquit, in atrio? Aman, inquit.* Quid infelix, primus in aula Regis, nec nocte dormis? Ah timeo, ne vel nocte quis mihi Regis gratiam subripiat, propterea hic vigilo. Cruore ventos emimus, acutè, & verè inquit ille.

Huc optimè facit illud Job: *Gigantes gemunt sub aquis.* Ubi appositè Gregorius: *Elati omnes, dum in hac vita assequi honorum celsitudinem cupiunt, sub ponderibus populorum gemunt.* Hinc Bernardus: *Nihil est in hac vita laboriosius, quam desiderii terrenis æstuarè.* Uade exclamatur: *O ambitio ambientum crux, quomodo omnibus places, omnes torques! Et nihil acrius cruciat, nihil molestius inquietat?* Sic Ambros. ad illa verba: *Hac omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me.* Habet, inquit, hoc ambitio domesticum periculum, ut enim dominetur aliis, prius servit.

Nec dicat Otho protendens manus (inquit Tacitus Historiarum primo) adorare vulgum, jacere oscula, & omnia serviliter pro dominatione.

Ad aulicum mundi servitio maucipatum, quàm verè dici potest: *In medio laqueorum ingrederis?* Laquei quippe in oculis, quibus alterius: videns felicitatem, mox invidet, laquei in auribus, in lin-

gua, &c. *Communionem mortis scito, quoniam super dolentium arma ambulabis.* Græc. *Eccl. 9. cè. Super pinnacula civitatum (& templorum) ambulabis.* Grac.

Si cadens adoraveris me. Pulchrè Cyprian. **M** Matth. 4. En præcipitium exigit, qui tanti se facit nundinatorem eulminis. Tolluntur in altum ut lapsu graviore ruant. Bernard. in illud Evangel. *Ecce nos.* Age ergo, ascendat superbia tua semper, sequere Regem tuum. Omne sublime videant oculi tui. Festina multiplicare præbendas, inde ad Archidiaconatus evola, demùm aspira ad Episcopatum, ne ibi quidem requiem habiturus, quoniam sic itur ad astra. Quò progredieris, miser? An ut ab altiori gradu sic casus gravior? Sic ad eum fatum Bernardus, qui indebitum sibi assumit honorem, nec vocatur à Deo, tanquam Aaron.

C Dignitas oblata, inquit Cyprianus, periculosa, quæ sita peremptoria. Et Bernard. *Qui pro se rogat, jam judicatus est.* Unde Greg. Sed inter hæc quid sequendum est, quid tenendum, nisi ut virtutibus pollens coactus ad regimen veniat, virtutibus vacuus, nec coactus accedat?

De Sancto Cornelio idem Cyprianus: Episcopatum, inquit, nec postulavit, nec invasit, non ut quidam, vim fecit, ut Episcopus fieret, sed ipse vim passus est.

D *Domine, si tu es,* (ait tunc Petrus, cum Christum super mare ambulantem vidit) *jube me venire ad te super aquas.* At ipse ait: *Veni. Mox: Domine, salvum me fac.* Quid! Etiam concessa, ac obtenta à Christi manu, tanta dignitate securus non gaudes? Chrysol. Petrus, cum per æquora divinos imitatur incessus, & novus viator molle iter duris gressibus calcatur, antè de lapsu supplicat, quàm gaudeat de donato. Quid formidinis, quid periculi perambulantium mare hoc magnum honorum, ac dignitatum solo mundi hujus Principum jussu? sola Principum manu suffultorum?

E Sed ò cassum ambientium, auramque Principum captantium, laborem! His quadrat illud: *Per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Nihil aliud quotidie faciunt, quàm quòd rete ambitionis ad auram, ad muscam captandam expandunt: nam

telas

Isa. 59. *velas aranea tanto viscerum impendio te-
xerunt, sed opera eorum inutilia. Nihil ce-
pimus*

Prov. 12. *Non inveniet fraudulentus lucrum suum.*
Septuag. *Non assequetur dolosus venationem
suam. Ubi pro fraudulento, & doloso, Be-
da ambitiosum intelligit.*

Psal. 54. *O quam melius in spem Dei sua laxa-
re retia! Iacta super Dominum curam tuam.*
Hebr. *Iacta in Dominum spem tuam.*

Psal. 83. *In hanc sua David retia laxaverat: Elegi
abjectus esse in domo Dei mei, magis quam,
& c. Hebr. Elegi abjectus esse ad limen Dei mei;
hoc est, potius janitor, aut mediastinus
in domo Dei, quam primus in aula
Regum. Sic hora mortis, dum retia col-
liguntur aliquid, captum est.*

Ecc. 4. *Non sic ille, qui post suas concupiscen-
tias, ac passiones perambulans, Laborare
non cessat, nec satiantur oculi eius divitiis, nec
racogitat dicens: Cui laboro, & fraudo animam
bonis? Hi cognoscunt, sed sero, suam vani-
tatem, & nihil: Vanitas vanitatum, & o-
mnia vanitas. Ex Hebr. Nihil, & nihil, &
omnia nihil. Per rotam nocte laborates ni-
hil cepimus. Et ecce univ. vanitas, & as-
fuctio spiritus. Alii, & passio venti.*

Ecc. 1. *Maledictio in quosdam, qui a Dei servi-
tio, ac religione recedunt, ut mundo de-
serviant. Et ejiciam vos de terra hac (sancta)
in terram, quam ignoratis (aulam) & servie-
tis ibi Dñs alienis die, ac nocte, qui non dabunt
vobis requiem. Hebr. Misericordiam.*

Item, 6. *O quam verè! De justo, ac homine mi-
sericorde in Proverb. Novit justus etiam
jumentorum suorum animas. At de impiis
ibidem: Viscera autem eorum crudelia.*

Hebr. *Hinc apparet, quàm vana sit aulico-
rum fiducia. Job: Et sicut tela araneorum,
fiducia ejus. Miser ille sese eviscerat, & o-
mnia consumit. Innitetur super domum suam,
& non stabit, succiet eam, & non confurget.*

Job. 2. *Verè, verè, ut domus elevetur, ut à Prin-
cipè fulciatur, ut confurget: sed non con-
furget; quia sæpè quasi arbori avulsa abstulit
spem meam. Exibit spiritus ejus, & reverte-
tur in terram suam, in illa die (etsi multis
consumptis annis) peribunt omnes cogita-
tiones eorum.*

Job. 19. *Montes Gelboe, nec ros, nec pluvia veniant*

Psal. 145. *Montes Gelboe, nec ros, nec pluvia veniant*

2. Reg. 1. *Montes Gelboe, nec ros, nec pluvia veniant*

A *super vos. Hebr. Gelboe revolutio investigati-
onis. Aula Principum hæc est. O quam sæpè!*

*Fascinatio nugacitatis obscuræ bona, & Sap. 4.
inconstantia concupiscentia, (Græc. circum-
rotatio concupiscentia) transvertit sensum sine
malitia. Job: Elevasti me, & quasi super
ventum ponens elisisti me validè. Pagnin.
Equitare me fecisti super ventum. sed, & c.*

B *Rex ille ad David: Scio, quia bonus es tu
in oculis meis, sicut Angelus Dei, sed Sarrapis
non places. Sic, sic placet ille Principi, sed
maiori Oeconomo non placet.*

*In libro Judith, ut illi pertimescebant,
ne Holophernem excitarent! Unde non
strepitu, sed quasi sonitu cum excitare
curabant. Inquietudinem, inquit facit
Text. arte moliebantur, ut non ab excitanti-
bus, sed à sonantibus Holophernes evigilaret.*

C *O mundi servos, qui tamen esse sub sen-
tibus, ut inquit Job, divitias compu-
tant!*

*Coercendæ itaque passiones, ac mare
pacandum, quò pedibus apostolicis super
illud tutò ambulare possimus, vel saltem
virga imperii, videlicet rationis, Moy-
ses dividat mare passionum, ut Israelitæ
sicco vestigio valeant pertransire, in quo
Egyptii servi suarum passionum mer-
gantur.*

*De abnegatione amoris proprii
& de proximi, ac Dei
amore.*

PUNCTUM CXI.

B *Qui vult venire post me, abneget semet-
ipsum: hoc est, sui ipsius amorem:
hic enim est abnegationis, nedum pri-
marius, sed & fere adæquatam obje-
ctum, quippe, qui radix est omnium,
quæ indigent abnegatione, ut propterea,
qui proprium amorem abnegat, singula
vitia abneget.*

Matth. 1. *Abnegatio a-
morem sui ipsius
quam maxi-
mè opprimit.*

*Proprius superflus amor abnegandus,
NON*